
Problematika tlumočení znakového jazyka

Radka Horáková, podzim 2006

Tlumočení znakového jazyka

- dvojjazyčná zprostředkovaná komunikační činnost
- operativní přenos informací mezi partnery komunikace z komunikačního systému výchozího do jazyka cílového
- **funkčně komunikativní ekvivalence**
(nociónální-pojmový význam, emocionální význam)
- **obsahová adekvátnost**

Typy tlumočení:

- konsektivní
- simultánní
(nutná souběžnost řečových činností)

- lingvistické faktory
- extralingvistické faktory

- tlumočnická prognóza

Při tlumočení je proto nutno dodržet následující podmínky:

- znalost obou jazyků
- znalost odborných termínů
- znalost a vhodnost metafor
- mluvní kultura
- dostatečná zásoba znaků
- stejný dorozumívací kód
- minimalizace „informačního šumu“ (osobnost tlumočnicka, příjemce či vysílatele)
- technické podmínky (vhodný oděv...)

Nejčastější chyby při tlumočení:

- nerespektování specifik obou jazykových kódů
- zatajování informací
- tlumočnick mluví o neslyšícím jako o třetí osobě
- ignoruje dotazy neslyšícího
- přichází pozdě
- nepohybuje se s klientem

Dělení tlumočnických služeb:

- tlumočení pro jednotlivce při vyřizování osobních záležitostí (např. návštěva u lékaře, na úřadě)
- tlumočení při přednáškách a jiných vzdělávacích a kulturních akcích
- tlumočení při řízení u státních orgánů (soudy, policie)
- asistenční tlumočení (např. pro studenty)

Možnosti financování tlumočnických služeb

- organizace pro sluchově postižené – tlumočnický jako zaměstnanec
- pečovatelská služba (70Kč/h)
- Centrum zprostředkování tlumočení pro neslyšící (250Kč/h)
- soud, policie
- organizátor akce (schůze, kurzy,..) – tlumočnický vlastní živnostenský list, příp. dohoda o provedení práce

Komunitní tlumočení – tlumočení v běžných každodenních situacích

---

Tlumočení divadelních představení

- **Zónové** tlumočení – tlumočníci jsou přítomni na jevišti, jejich umístění se mění se změnou scény či dějství tak, aby byli vždy přítomni v té části jeviště, kde je soustředěn děj. Tlumočníci většinou stojí na vyvýšeném místě a tlumočí minimálně ve dvou. Tlumočníci mají oblečeny kostýmy, které jsou co nejméně výrazné
- **Stínové** tlumočení – tlumočníci jsou maximálně zapojeni do představení na divadle, pohybují se spolu s herci a jsou jakoby jejich stíny. Výhodou tlumočení je, že si neslyšící nemusí vybírat mezi tlumočnickem a hercem.
- **Statické** tlumočení – jeden tlumočník tlumočí představení ze statické pozice

Tlumočení hudby

- Úkolem tlumočníka není předat neslyšícímu divákovi jen obsah skladby, ale také rytmus, náladu skladby a také náladu a nasazení interpreta.

Organizace tlumočnicků

- **OTZJ** - Organizace tlumočnicků znakového jazyka
- **ČSTZJ** - Česká společnost tlumočnicků znakového jazyka
- **ČKTZJ** - Česká komora tlumočnicků znakového jazyka
- **EFSLI** (European Forum of Sign Language Interpreters) – Evropská organizace tlumočnicků znakového jazyka, 1993 byla ČKTZJ přijata za plnohodnotného člena

Možnosti vzdělávání

Certifikační vzdělávací program pro tlumočníky (ČKTZJ)

- tlumočnick ČZJ
- transliterátor znakované češtiny
- vizualizátor mluvené češtiny (orální tlumočení)

Neslyšící tlumočník

- když klient používá nestandardní znaky či gesta, domácí znaky, specifické pro určitý region, profesi, atd.
- používá cizí znakový jazyk
- má minimální či omezené komunikační dovednosti
- je HS nebo má velmi omezené zrakové vnímání
- neslyšící tlumočník často pracuje v týmu se slyšícím, může tak zpřístupňovat specifika interkulturní komunikace (Neslyšící).

Hypertextové odkazy:

- www.asnep.cz
- www.cktzj.com
- www.ruce.cz